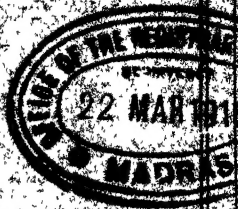

GHINTAMANI DARPANAMU.

10
1916

4

Chintapanta Venkatarangaswamy
RAJAHMUNDY.

1916

COMPONENT REGISTERED

ADVISORY BOARD

శ్రీ

చింతామణీదర్పణము.

ఇది

వసురాయకవిరచిత మగు

భక్తచింతామణీ పూర్వశతకము ననుసరించి

రాజమహేంద్రవరపురపాతశాలోపాధ్యాయుడగు

చింత పెంట వేంకటరమణయ్యచే

రచింపబడినది.

రాజమహేంద్రవరము.

శ్రీమనోరమా ముద్రాక్షరశాలయందు

ముద్రింపబడియి.

1916

—

తే. గీ. ఈప్పితంబేదొ తనయున యే దలంచి
 తన్నుగూర్చి పల్కించెడు తండ్రి భాతి
 నెలమి భాగవతంబు నాకిడఁ దలంచి
 వ్యాస రచనము సేయించి తవుర! యీశ!
 శ. కరుణను నిజ తనయుని గతి
 వరయుచు నన్నోచుచుడువట్టి ఘనుండౌ
 వరసింహునకుం దీనిం
 జరుపడి నే నాకితం బొనర్తును భక్తన్.

శ్రీరస్తు.

ఇష్టదేవతా పరీశంస నానికయ.

శ్రీకర సత్కృపారసముచే ధరణీస్థలి భక్తపాదపా
నీకము స్పృశఁ జెందుగతి నిత్యముఁ జూచెడి కృష్ణమేఘమున
త్రాకిటలీల నావిమలభానముఁ గిడి ప్రస్తుతింతు న
వ్యాకులభక్తి సంతత శుభంబుల సత్కృపమై నొసంగఁగన్.

తే. గీ. కలిత సంస్కృత సువీశుఁ గాళిదాసు

నన్యమగురవివోధుర్య నన్నియార్యఁ

బ్రథితగురుచంద్రు భానువసుక వీంద్రు

భక్తఁ బ్రణవతింతు శుచిచక్రపాప్తికొఱు.

సీ. ఆంధ్రమండలమున నమరావతీత్యుమగుచు రాజమహేంద్ర మురు చుండు
నమరాయపుస్తకభాండార మనియెడు కిల్పపుత్రం బొందు కలదు దాన
నంగన నాంగ్రభాషాభివర్ధన యనుసంఘ మొకండు తచ్చాళి యుండు
నందు నుపాస్యతుఁ డెద్దింకి సత్యనారాయణ సాంఘికప్రజలఁ బిలిచి

తే గీ. పుణ్యభక్తచింతామణీ పూర్వశతక

పర్యమలలోని భావముల్ ప్రకటముగను

వ్యాసము రచింపుఁ డొసఁగుదు భాగవతము

నందు మె ప్పొంగు నతనికి నని వచించె

ఆ. వె. బహులకృతుల దక్షిణి పఠించి యుండు లే

దనుభింబు కూడ నల్పతేమము

భక్తికీషయ మిద్ది ప్రథమయత్నం బు

హాస మొందు నొక్కొక్క వ్యాస మిదు ?

రాజమహేంద్రవరము.

ఇట్లు,

4-2-1918

విశ్వముఁడు,

చింత పెట్ట వేంకటరమణయ్య.

పీఠిక

శ్రీమదాంధ్రభాషాభివర్ధనసమాజమువారు,

మణి పూర్వశతక మందలి పద్యముల భావము వ్యాసముగా వ్రాయుఁ డనియు, నందు షరీతుకులచే నామోదింపఁబడిన వ్యాసము వ్రాసినవారికి బహుమానముగా భాగవతగ్రంథ మొసఁగెదమనియు నీవ్యాసమే తత్సమాజ సభ్యులలోనివారు మాత్రమే వ్రాయఁదగిన దనియు నేర్పరించుచుండఁగా నే నొక వ్యాసము రచించి యిచ్చితిని. వచ్చిన వ్యాసములలో నావ్యాసమే బహుమా నార్హముగ నున్నదని షరీతుకులభిప్రాయము లిచ్చి నటుల సమాజమువారు నాకు తెలిపినందునఁ బూర్వ వ్యాసమున కొన్నిసవరణలుచేసి యీరూపమునఁ బ్రకటించి తిని. చదువరు లిందలి దోషముల మన్నించి గుణలేఖము లున్న గ్రహింతురు గాక !

రాజమహేంద్రవరము.

20-2-1916

ఇట్లు, విధే యుఁడు,

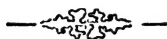
చింత పెంట వెంకటరమణయ్య.

చింతామణియని యున్నచోట చింతామణియని చదువుకొనఁలెను.

శ్రీరస్తు.

చింతామణిదర్పణము.

“శ్లో. ప్రహ్లాదనారదపరాశరపుండరీకవ్యాసాంబరీషశుకశౌనక
భీష్మదాల్యాన్దుక్కాంగదాజ్ఞనవసివవిభీషణాదీన్
పుణ్యా నిమాన్ పరమభాగవతాన్ స్మరామి॥

సుజనులారా !

భక్తచింతామణిగ్రంథము భక్తచింతామణియే. తన్ను
సేవించువారికి భక్తచింతామణి యైహికాముష్మికసుఖముల
నెల్లప్పుడును ప్రసాదించుచుండును. భక్తచింతామణిగ్రంథము
మృదుమధురవచోరచనముచేతను భావోత్కృష్ట్యముచేతను
భక్తిబోధనముచేతను పాఠకుల సనేకుల నానందాంబుధిఁ
దేల్పుచున్నది. అట్టిభక్తచింతామణిగ్రంథమందలివిషయము
లతో భక్తచింతామణి యగుభగవంతునిస్మరణము సేసికొ
నుట మన కెంతయు శ్రేయోదాయకము కదా !

ఇట్టిభక్తివిషయములగుఱించి చర్చించికొనినకాలమే మన
జన్మమున నిక్కముగ సాఫల్యము గాంచినది. ఇట్టివిషయము

నుగుఱించి వ్యాసరచనమునలుపుటకుఁ గాని, యుపన్యాస మొనరించుటకుఁగాని, గ్రంథవిరచనము గావించుటకుఁగాని విశేషగ్రంథపరిచయమును, మృదుమధురవాగ్ధారయు, విశేషానుభవజ్ఞానమును కావలయు.

ఏనిలో నొక్కఁడైనను నాకుఁ గలుగకుండినను భక్తివిషయ మగుచే దీనిప్రసంగమున కియ్యకొంటిని. ఎంత యపూర్ణ భావతైవనంతటియందర్భార్థబంధమైనను బాలురవాక్యమెట్లు పెద్దలయాదరణము గాంచఁ జాలునో యట్లే నాపలుకులును విద్యద్వయ్యలయాదరణము గాంచఁ గలుగు ననితలచికొనుచుఁ బ్రస్తుతము ననుసరించుచున్నాఁడ.

సర్వశక్తుఁడును సర్వకారణుఁడు నగుసర్వేశ్వరుఁడు కోటి సూర్యప్రభాభాసమానుఁడు. ఆతఁడు సచ్చిదానందస్వరూపుఁడు తనమాయచేతనే సకలప్రపంచములను నిర్మించి రక్షించుచున్న వాఁడు. ఆతఁడుదయకుమహాసముద్రమువంటివాఁడు. అట్టి యాపరాత్పరునిమహిమలను వేదములే వర్ణింపలేవు. మూఢాత్ములమగ నననుభవజ్ఞులము నైనమన మాయనను గూర్చి యేమి చెప్పఁగలము? ఐనను పేదతనకు పెన్నిధి లభించినప్పు డాసంగతి యాతఁడు నుహృదు లగునిరుగుపొరుగు వారలకెల్లఁ దెలిపి యేవిధముగఁ దృప్తిఁ బొందునో యదే విధముగ నజ్ఞమతుల మయినమనమును మనకు లభించెడు నీ

శ్వర సేవను హృద్యములగుపద్యములచేతను ననవద్యములగు గద్యములచేతను వర్ణించికొని మనతోడివారికిఁ దెలుపుచు సధికసంతోషము బొందుట సహజధర్మము ఈశ్వరుఁడు సర్వ ప్రారంభములకును జీవ మైనవాఁడు. బీజములు వర్షముచే నంకురించి పెరిగి యెట్లు ఫలించునో మనకార్యములును నట్లే యతనిదయచే వృద్ధి నొంది సిద్ధించును. కాఁబట్టి మనము మనకార్యభారము నంతయు నాయనపై నుంచి శక్తివంచ నము లేకుండఁ బురుషప్రయత్నము సేయవలయును. అట్లొన ర్చినయెడల దైవము తప్పక మనసత్ప్రయత్నముల రక్షింపఁ గలఁడు. భయకారణముననో, యాశ్చర్యహేతువుననో, మూఢ తపలననో, వాకట్టుననో మఱి యేకతముననోగాని మనములఁ దోచునంశములఁ బూర్ణముగ వెల్లడింప రాకుండును. కాఁబ ట్టి సదా గంగాప్రవాహతుల్యవాగ్ధారకై దైవప్రార్థన మొన ర్చినఁ బ్రవాహశక్తిచే మణులు సముద్రమునఁ జేరునట్లు చక్కని మనయాహులు తద్వాగ్ధాటిచే భగవత్సన్నిధ్య మును జెందఁ గలవు.

భగవంతుఁ డకారణముగ దయఁ జూపువాఁడు. అతఁడు నిత్యుఁడు. నిర్మలమగు మనస్సు గలవాఁడు. సర్వలోకములను సృజించి వానిఁ దనలో నిమిడ్చికొని వానిచే నశ్రాంతమును బేర్కొనఁబడువాఁ డాతఁడే. అతఁడేయెల్లఋణభీష్టములదీర్పు

చుండును. ఆతనిసద్గుణము లనంతములు. వానిగొలుచునపుడు మహాసముద్రమునందలి జలబిందువులు గాని పృథ్వియందలి యిసుక రేణువులు గాని యాకాశమునందలి నక్షత్రములుగాని సంఖ్యాంతమునఱకు లెక్కించుచు గుఱుతులుగా నుంచెడు సలగకాయలకైనఁ జాలియుండు నని చెప్పఁజాలము. పదములపొండికయు, విశేషార్థములయిమిడికయు, భావములస్పష్టతయు, నదృశ్యములగుకల్పనములును గలగ్రంథమును బఠించి నప్పుడు తత్కర్త నెట్లుశ్లాఘించి పూజించుట కిచ్చపొడమునోయట్లే భగవంతునిచే సృష్టింపబడినయీమహాప్రపంచమును గాంచి యందలిమహత్వము నీక్షించినపుడు తత్పరాత్పరుని బూజించుట కెల్లఱ కిచ్చకలుగక మానదు. మననాడులే ప్రవాహములు; రోమములే పచ్చిక. ఎముకలే శిలలు. ఇట్లు మహాత్ముఁడు విశ్వస్వరూప మంతయును మనయందు సంక్షేపరూపమున నిమిచ్చి యున్నాఁడు. ఇట్టిమహాద్భుతక్రియలఁ గల్పించినయామేటిని వెఱ్ఱివాఁడైన వీడఁ జాలునా? ఆభగవంతుఁడే మనలఁ బ్రార్థన మేల్కొల్పును. పగలంతయు నాతఁడే మనలఁ బ్రేమపూరిత మగునాదరణముతోఁ బెంచును. రాత్రి యాసన్నము కాఁగానే నిదురిలో బ్రవేశపెట్టును ఇట్లే యీ బ్రహ్మాండములఁ గూడ నాతఁ డనేకపర్యాయములు సృజించుచు రక్షించుచు లయముచేయుచు వినోదించు

చుండు నని పృథిదిసము మనకు స్పష్టపడుచున్నది. బాలిక
లేరీతిగ నిసుకలో బొమ్మరిండ్లునిర్మించి ముగ్గులు మొదలగు
నవి పెట్టి కొంచెముకాల మాడుకొని పిదప వాని నన్నిటిని బొ
డొనర్చి పోతురో యారీతిగనే యాతఁడును సర్వలోకముల
సృజించుచు వానిఁ గొంతకాలము పోషించి తుదకు నాశనము
సేయుచుండును. అది యాతని కొక వేడుక. సృష్టిస్థితిలయకా
రణభూతుఁడగుపరమేశ్వరుఁడు బొమ్మను గారమును గంధక
మును వలె గొనములఁబాళ్లు వేసి పెద్దపెద్దప్రపంచములను
లంకాపురులవలె నిర్మించుచు చిట్టచివఱకు వాని నెల్ల రూపు
మాయించి యానందించును. సర్వావయవములనుఁ దనయిచ్చ
ననుసరించి యొక్కొక్కప్పుడు బైటికి విప్పుచు వేటొకప్పుడు
లో నిమిడ్చికొనుతాఁబేలు వలె నాపరాత్పరుఁడును లోక
ములనొక్కొక్కప్పుడు బైలుపఱచుచు వేటొకప్పుడు వానిని
మగుడఁ దనలో నిముడ్చుకొనుచుండును. పుట్టయందు చీమలు
వలె నాయనయుదరమునం దెన్నియోబ్రహ్మాండము లిమిడి
యుండును. ఆసర్వేశ్వరునిసంకల్పమే సృష్టి. ఆతనికటాక్షవీక్ష
ణమే రక్షణము. ఆతనియుపేక్షయే క్షయము. లేనియెడల
సీభూతములన్నియు నికేపకారముగ సృష్టిరక్షణములఁ గాంచ
గలవు. దండము చేఁబూని యధికారి యెదురుగ నిలువబడినను
సేవనుఁ డేదోయొకతీరుననతనికన్నుఁ గప్పి ప్రవర్తింపఁగలడు.

కాని యీశ్వరు నొకసారియైనఁ జూడకయే ప్రపంచమంతయు నాతనియాజ్ఞామీఱక ప్రవర్తించుచున్నది. సూర్యుఁ డొకక్షణ మైనఁ దనదినప్రయాణమున నేమఱియుండఁడు. సముద్రము కొంచెమైనను మేర మీఱదు. వాయుదేవుఁడెల్లపుడును గాలి వీచుచునే యుండును. భూమి సకలభారమును సదామోయు చుండును. కాలానుసారముగ మేఘములు వర్షించుచున్నవి. వీనినెల్లఁ గాంచినపుడు పరమేశ్వరుఁడు చండశాసనుడని బోధపడకుండునా? ఈప్రపంచమంతయు నొండొంటికి విరుద్ధ ములగువస్తువులతో నిండియుండియు దగవును ధర్మమును గలిగి వర్ధిల్లుట కాధార మాతఁడేకదా! మదమునఁ జెలరేగి సాధుల బాధింతుమని దుర్మార్గు లెంతరేగినను వారి కేయా పదను రానీయక కావాడువాఁ డాధగవంతుఁడు గాక మ తెవ్వఁడు? ధర్మ మేవైపుండిన నావైపున నాజగన్నాథుఁడు సహాయుఁడుగ నుండుఁగావున ఫలభారముచే వంగినవృక్ష మును నిలువబెట్టుటకు నునము బో టొగ్గువిధముగ ధర్మా చరణకారణమున నాపదలఁ బొందుసాధుల కాయీశుఁడే యడ్డుపడుచుండును. వాన కుఱియువేశకు మబ్బులుసెఱుపులు గర్జనలు నేరీతిగ సందర్భపడుచున్నవో బా గోగులు వచ్చువేశ లకుఁ దత్కార్యముల కనుకూలములగువిషయము లాతని తంత్రముచేఁ గలుగుచుండును. ఆజగదీశ్వరునకు భూతము

లన్నిటియందును సమానమగుప్రేమ. తాతిలోనుండుకప్పుకుఁ
గూడ నాతఁడే యాహారముఁ బ్రసాదించుచుండును. నటులు
గొందఱు తమగణములయం దమర్చికొనినపురుగుతెక్కలు
రాత్రులయందు తళతళిమని ప్రకాశించుచుండునట్లేవరిసాన్ని
ధ్యప్రభావమున నాకాశమున సూర్యాదిగ్రహములన్నియుఁ
దేజోవంతములై వెలుగుచుండునో యట్టితేజోమూర్తియైన
సరమేశ్వరుని యాకారము నీక్షించుటకు జ్ఞాననేత్రము గల
యోగులుగాక యన్యులు సమర్థు లగుదురా !

కవులకుఁ గవియుఁ బండితులకుఁ బండితుఁడు నగునాచగ
త్ప్రభువు వేదము నొకలక్షణముగను ప్రపంచమును దానికి
లక్ష్యముగను నేర్పఱచిమనకొఱ కొకమహాగ్రంథమునునిర్మాణ
ముచేసియున్నాఁడు. ఆగ్రంథమునునవిమర్శము గాఁజిదుపుధన్యు
లు నిస్సంశయమనస్కులై యాతనిమహత్వము నెఱుంగఁగలరు.
మనుష్యులు వేఱు వేఱు స్థానములయందున్నను మట్టమధ్యా
హ్నమున వారికందఱకు సూర్యుడేరీతిగానాకాశమునఁ దలకు
సూటిగఁ గన్పట్టునో భగవంతుఁ డొక్కఁడేయైనఁ దన్నుధ్యా
నించువారికెల్ల ఆకాతఁడదేరీతిగహృదయమునెదుటఁ బ్రత్యక్ష
మగుచుండును. శరీరమెల్ల ఝల్లని గగుర్పొడువ, సర్వావయ
వములుప్పొంగఁగంతమున గద్గదికవొడమఁ, గాలుసేతులువడ
క, నానందాశువులు ముత్యములవలెరాల, సప్సరమేశ్వరుని

ధ్యానించునప్పటిసౌఖ్యమును యోగులుగాని యితరు లెఱుఁ
 గనేర్తురా ! భగవంతునిదాసు లనుకారణమున మునీంశ్రులు
 ను మహారాజులును పాదసేవకులై పూజింతురు. కాబట్టి రా
 జులకు రాజగు భగవంతుని భజించుటవలనఁ గలుగఁగల శౌ
 రవము భూరాజుల నారాధించుటవలన నెన్నఁటికిఁ గలుగఁగనేర
 దు. సర్వశక్తుఁడగు నీశ్వరుని సేవకులకెందును గొఱతకలుగదు.
 ఆతని నమ్మకముతోఁ గొలుచునరుఁడు సముద్రమును గాలి
 నడకతో లంఘింప నైనను, బరువైన పాపాణమును దేలింప
 నైనను, దానురక్షించునందువలె దావాగ్నిలోజొచ్చి బయ
 లె్వడలనైనను సమర్థుఁ డగును. ఆపరమాత్మునిపదస్మరణ
 ము, పాపము లనెడు మహారణ్యముల దహించుట కగ్ని
 వంటిది ; శుభకరములైన కార్యారంభములనెడు బీజములఁ
 బెంచి ఫలింపఁజేయుటకు మేఘమువంటిది ; కామరోషాది
 శత్రువులనెడుపాముల రూపుమాపుటకు గరుత్సంతునివంటిది ;
 కష్టములనెడు గాఢాంధకారమును మాయించుటకు సూర్యో
 దయమువంటిది ; మోక్షమునెడు నానందమును కలుగఁజేయు
 టకు మూలకారణమైన దుంపవంటిది. తమ బిడ్డలయందు
 దోషములున్నను వానిని బైకిరాసీయక లోలోపల నడచి
 యెట్లుతల్లిదండ్రులు వారిని తమించుచుందురో యీశ్వరుఁడు
 నట్లే మనముచేయవ్రతదోషమును తనదృష్టియందుంచి

శిక్షింపక మనల క్షమించును. ఆయన మన యాంతరంగిక
 స్నేహితునివలె యంతరాత్మరూపమున మనకు క్షేమము
 దెలుపుచుండును. కేవలము ధర్మప్రభువువలె నాతఁడే మన
 యిబ్బందులఁ దొలఁగించుచుండును. అట్టిదయాళునిఁ గొల్వ
 కుండుట మనదురదృష్టము కాక మతేమి ? అతఁడు మనల
 శిక్షించుననెడు భీతితోఁగాక, మనము మొదలగు సకలప్రా
 ణులను సకలవిధముల సదాపోషించెడు నాతని కారణ్యమును
 గాంచి యతిప్రేమమున నాతనిఁ గొల్చుట శ్రేష్ఠతరము.
 ఆమహనీయుఁడు దానములవలనఁగాని, తపములవలనఁగాని,
 స్నానములవలనఁగాని, జపములవలనఁగాని, తృప్తి నొందఁడు.
 అతనిఁ దృప్తిపఱచునది సర్వాంగములయందు గనిపొడుపును
 గలిగించెడు నిశ్చలమైన భక్తియొక్కటియే. వేనఁగిమధ్యాహ్న
 మున నెండవేడిమికిఁ దాళఁజాలనిమనుజుఁడు నీడను నీళ్ళను
 మాత్రమే వాంఛించురీతిగ, జననమరణరూపమైన యీసు
 సారబాధల కోర్వఁజాలని గృహస్థుఁ డాతని పదములనే కోరు
 చుండును. ఏనుఁగు నారోహించినవాఁడు కుక్కలు మొదలగు
 తదితరజంతువుల కెల్లుభీతిల్లఁజో జగన్నాథుఁడగుభగవంతుఁడు
 తనకు సహాయుఁడనియెంచి వర్తించు మనుజుఁ డెట్టికష్టము
 లకును భీతిల్లనక్కఱలేదు. కవచమును ధరించినయెడల యుద్ధ
 రంగమున నది శరీరమనురక్షింపవచ్చును; రక్షింపకపోవచ్చు

నుగాని, హృదయమున భగవంతుని ధరించినవాని కీలోకము నఁగాని యాలోకమునగాని దేనివలనను నేవిధమగుభయమును నిశ్చయముగా నెన్నటికిఁగలుఁగనేరదు. మనసామర్థ్యముగనినను, మనయక్కఱలఁ గాంచినను, మనసంసారమును మనమనస్సులనుమనవిధులను, గాంచినను నాపరాత్పరుని సాంగత్యమును నాతని సాహాయ్యమును ముఖ్యమని తోచెడును. ఆతనినెఱుఁగకన్నయెడల మనకు ధర్మకార్యములయందు ప్రవృత్తియు, సధర్మకార్యములనుండి నివృత్తియుఁ గష్టములయందు సహనమును, నాపదలనుండి విమోచనమును, దాపత్రయములందు శాంతియు, జయసంపదయు, సత్యమునం దాసక్తియు, ననత్యమనందు విరక్తియుఁ గలుగవు. ఇఁక ముక్తిగలుఁగదనుమాట నుగూర్చి చెప్పవలసినదేమి? భగవంతుడే సర్వప్రాణులయందు నాత్మస్వరూపుడై వెలుఁగుచుండుఁగావున నాశని నెచ్చెలిగఁజేసికొనినవానికి లోకమున విరోధియుండఁడుట స్పష్టము. మఱియు నట్టివాని కెచ్చట నేకత్వమువచ్చినను, నాతఁడు సర్వత్ర నుండుఁగావున వాని నెచ్చటనైనను సంరక్షింపఁజాలియుండును. లోకమునందు ధనికుఁ డార్జునరక్షణములచేతను బేదవాఁడు దారిద్ర్యముచేతను సర్వదా దుఃఖమొందుచున్నారు. ధనికులోదరిదుర్గలో యైనలోకులందఱును నిట్లు దుఃఖమునుమాత్రమే స్వీకరించినందున నానందమ

నునది యీలాోకమును విడిచి యీశ్వరసాన్నిధ్యమునే జేరు
కొన్నది. కావున మనమెల్లటి మాతని సేవచేసినయెడల మన
సేవకుఁ దగినజీతముగఁ దనకడనున్న యానందము నాతఁడు
మనకుఁ బ్రసాదించును. ఆమహామహునికి దయపుట్టుటకై
మనము నిశ్చించలభక్తితోః బెద్దకాలము పూజ సేయవల
యును. మనయందు దయనచ్చినయెడల భగవంతుఁ డప్రయ
త్నముగనే మన కోరికలన్నియు నొక్కనిముసములో నెరవే
ర్పఁగలఁడు. కాఁబట్టిమనయభీష్టసిద్ధివిషయమున దేవునియెడల
సందేహింపక తద్వర్త సేవావిషయమున మననడతను గురించియే
సంశయించుచు నప్రమత్తులమై నిరంతర మాయనసాదముల
సేవించుచుండవలెను. ఆయన మనయభీష్టముల శీఘ్రముగ
నెరవేర్పలేదని నిరాశఁజెందిపరుషవచనము లాడుటగాని విశ్వా
సమును వీడుటగాని మనయం దెన్నఁడును గలుగకూడదు.
ప్రభుచిత్త మెత్తరివచ్చునోయని నమ్మకముతో నాయనను
నర్వదా గొలుచుచుండివలయు. చెట్లయొక్కయు, తీగలయొ
క్కయు పుష్పఫలపత్రములుగాని నదులు మొదలగువాని
జలములుగాని మనకుఁ గావలసినప్పుడు లభించుట కష్టము.
ఏమనఁగా నవి పరాధీనములు. కావున నీశ్వరపూజకు మన
హృదయపద్మమునే సిద్ధపఱచుకొని భక్తిరసముతో నాయన
నభిషేకింపవలయు. తాను తల్లికడుపులోనుండఁగనే విదేశమేగి

పెక్కువత్సరములకుఁ దిరిగివచ్చి దనజనకునిగాంచిన కుమారునివలె, ప్రభుమమున నాపరాత్పరుని సంబంధమెఱుంగక యిప్పుడు తెలిసికొని స్నేహము, భయము, సంశయము, ముదము, సిగ్గు, నాశ్చర్యము నను వివిధములైన భావములు మనముననందడింప నేమియుఁ జేయనేరక నిశ్చేష్టుడైయుండెడుభక్తుని భగవంతుడే తండ్రివలెఁ జేరఁదీసి వానిజంకుడిపి నంరక్షించును. తండ్రి తనకొనఁగినధనమును దుర్వ్యయము చేసి రోగార్తుడై తన్ను రక్షింప నాయనను బఠిమాలుకొను కుమారునివలె నాయన మనకొనర్చినబోధనమంతయు దుష్ట వర్తనమున వృథాపుచ్చి మహాపరాధులమైతిమి కావున మన కిట్టిస్థితియం దభయమియ నాయనను వేడుకొనఁదగు. మనుజులై జన్మించి పశువులవలె సంచరించువారికంటె కేవలపశువులేమేలు. ఏమనఁగా పశువులు తమ కీశ్వరుఁడిచ్చినబుద్ధివ్రాకార మొకేవిధముగఁ బ్రవర్తించునుగాని మనుజుఁడు దురాలోచనలు గలిగి యిష్టానుసారముగా నానావిధదుష్కార్యములఁజేయుచున్నాఁడు. కాఁబట్టిభగవదాజ్ఞోల్లంఘనము గావించి నందులకై యాతఁడు నిశ్చయముగా దండార్హుడగును. కాఁబట్టి మానవుఁడు తనదోషముల నెఱిగినవానిని క్షమింపుమని పశ్చాత్తాపముతో నీశ్వరునిఁ బ్రార్థింపవలయును. తీయనైనట్టియుఁ జేదుగలట్టియు బండ్లను కప్పవేయఁగా మన మా

చేదులనేతిని ఘోరవ్యాధులచే నశించుచున్నాము. ఆభగవంతుని పాదధ్యానసుధారసమే దీనికి దివ్యాషధము. కాఁబట్టి దానినిసేవించి మనమారోగ్యమునుబొందయత్నింపవలయును. పాములు కప్పలుఁబట్టికొనునట్లు నరుల పాపములే వ్యాధిరూపమున వారినిబట్టుకొనికృమకృమముగా క్షీణింపఁజేయుట యప్పుడప్పుడు తటస్థించును. కప్పయొక్కయవస్థను వినోదముగాఁ జూచుబాలురవలెఁగాక భగవంతుఁడు కేవలము కరుణాస్వరూపుఁడుగనుక యాతనిఁ బ్రార్థించినయెడల వ్యాధిగ్రస్థులైనవారికిఁ దోడుపడి యాతఁడు వారిబాధల నివారించును. మనహస్తములు దుష్కార్యము లొనర్పకుండునట్లును, మనజిహ్వలు దుర్భాషలు పలుకకుండునట్లును, మనయడుగులు నడువరాని స్థలముల నడువకుండునట్లును, మనకన్నులు మొదలగునవి దుర్నయవృత్తులఁ జొరకుండునట్లును, మనహృదయములు క్రౌర్యాదులఁ బ్రవేశింపకుండునట్లును, జేసి మనసేవకుఁదగినవిధముగా వానిఁ బరిశుద్ధపలుపవలయునని మనము సర్వదా భగవంతునిఁ బ్రార్థించుచుండవలెను. పొలముకాపును జూడక : పశువులు చేనుమేసినవిధమునఁ బరమాణురూపుఁడై తనప్రపంచమును సంరక్షించుచున్న భగవంతునిఁ గనుఁగొనఁజాలక మననేత్రములు మొదలగు నిందియములు దురాశలందును దుర్నిత్యందును, బ్రవర్తించుచున్నవి.

కావునఁ జేసుమేసిన పశువుల బందెలదొడ్డిలోఁ బెట్టుకాపువలె
 మనకు సరకప్రాప్తి గలిగింపకుండుటకై మనము సదా పర
 మేశ్వరునిఁ బ్రార్థించుచుండవలెను. మన యింద్రియము
 లనెడు మదపుటేనుఁగులు దురాశలనెడుపిడియేనుగులకులోబడి
 మనకు స్వాధీనముకాక యుద్వృత్తిని సంచరించును. వాని
 ననురాగమును గొలుసుతోఁ దనపాదములనెడు కట్టుకంబమున
 బంధింప జ్ఞానమును సంకుశమును బ్రసాదింపుమని మన మీ
 శ్వరుని బ్రార్థించికొనవలయును. కలువపూవులకును దామర
 పూవులకును బాలుఁడు మడుఁగులోదిగి యందు మున్కలు
 వేయుచందమున సంసారమునందు భోగాసక్తిచే మనమును
 మోహమును తీరఁ దగుల్కొంటిమికావున మనల నుద్ధరిం
 చుటకు నీశ్వరుని వేడుకొనవలయును. సమద్రమున బ్రయా
 ణముచేయు నోడవలె సంసారమునందు దొకసారి యున్నతస్థితిని
 బొందుచు వేటొకనారి నధమస్థితిని బొందుచు నెప్పుడును
 భయాధీనులమై యుండుమనము దత్తేయనివారణార్థమై మనల
 సరిగా దరిఁజేర్చుమని దైవమునుమనము నిత్యమును ధ్యానింప
 వలయును. కోసముతోనాయనయొకప్పుడునుమనకుహానిజేయ
 లేదు. ఇకెన్నఁడునుజేయఁడు. కలుషాత్ములముకావునమనపా
 పఫలములే కాలానుసారముగఁ గలుగుచుండ వాని భుజించు
 చుందుము. ఐననుదైవముయొక్క కారుణ్యపూరముచే బంక

ములన్నియు తొలఁగు నంచు నాయననుబహుథావేడుకొనుట
యుపయుక్తమగు. “ఈశ్వరా” మేముచేసెడునీసేవ నీశ క్తినిబరీ
క్షించుటకుఁ జేయనదికాదు. నిర్మలహృదయముతో నీసర్వశ
క్త్యాదిగుణములయందునువిశ్వాసముగలిగి సేవించుచున్నాము.
మనస్సును సరిగాఁజూడఁ గలిగిన నిన్ను కించిజ్జలగు మనుష్యు
లనువలె మేము వంచించఁగలమా ! హృదయములఁ జూచు
చున్న నీవు కరుణతో మాసేవ నంగీకరింపు మని మనము
పరిశుద్ధులమై భగవంతుని వేడుకోవలయును. మనము తెలి
యక చేసిన దోషము లెన్ని యుండునో చెప్పలేము గాని
యివి తప్పని మనకుఁ దెలిసి చేసిన దోషములే లెక్కకుమీరు
చుండుఁ గావున మన మనస్సు లీసంగతిఁ దలఁచికొనినప్పుడు
నిష్పలఁ బొరలు విధముగాఁ బొక్కకమానవు. కాఁబట్టి
మన పాపములక్షమించి మన హృదయములఁ జల్లఁజేయుటకై
యీశ్వరారాధనము జేయుచుండ వలయు. మన మీవల
కెన్నియో పాపము లొనర్చియుందుము. మన పాపములు
క్షమించుటకుఁ దగని నైనను సర్వము తన్నుగా నమ్మి తన
పదములఁ బడువాని నెట్టివాని నైన నీశ్వరుఁడు రక్షింపక
పోడు. మన మీవిషయములనన్నిటినిఁ బర్యాలోచించికొనిన
పుడు తిత్తు లమరించి వేడి చేసి కరగించినయినుము వలె మన
చిత్తములు పశ్చాత్తప్తములై మెత్తినై యుండును. అపరి

తాపము తగ్గినయెడలఁ జల్లారినయినుమువలె మనహృదయములు తిరిగి కాశిన్యమును బొంది చెడిపోవును. కావున నాపశ్చాత్తాపమయమునందువలెనే సర్వదా మార్దవాదిసుగుణములఁ బొంది యుండునట్లు పరుసవేదివంటి తనకిరుణును మనయెడలఁ బ్రసాదింపవలయు నని యీశ్వరుని బ్రార్థింపవలయును. బొరురను మొమ్మరనాండ్రు గడచివట కెక్కించునట్లజ్జలమైన మనల నాపరాత్పరుఁడు సర్వోత్తమం బగుమానవజన్మ మెత్తించినాఁడు. ఐనను గడచివట మన్నయాబాలుని స్థితి వలె మనస్థితియు మిక్కిలి హానికర మైనది కావున మనయున్నతస్థితినుండి పతనమునొందకుండునటుల జాగ్రత్తపడుచు నట్టియపాయ మెప్పు డేని తటస్థించినప్పుడు హానిఁబొందకుండ మనల రక్షింపఁగలవాఁడు దేవుఁడే యని విశ్వసించి మనమాయనను సేవింపవలయును. మనము పాపాత్ములము; పాపమువలననే భూమిని జిగ్గించుచుండుము. కావునఁ బాపములనే సల్పుచుండుము. అట్టి మనల నిష్పాపులఁ జేయుటకై మనమీశ్వరుని పాదముల కెరగవలయును.

మనము కించిజ్జలము. కావున మేలు కీడువలెను కీడు మేలువలెను దోచును. సర్వేశ్వరుఁడు సర్వవిదుఁడు. కాన మన కేయేయక్కటలు కలుగునో వాని నన్నిటిఁ దీర్చుటకు మనమాయననే హితునిగాఁ గొని హితాహితములఁ దెలిసి హితి

మునే యాచరించునట్లు మనకు ప్రోత్సాహము కలిగించుటకు సర్వజ్ఞుఁ డగుభగవంతునే ప్రార్థింపవలయును. బిడ్డలు తమకు వచ్చియు రానిమాటలతోఁబోరువెట్టనామాటలలోనాయర్థము స్పష్టపడకున్ననుఁ దల్లిదండ్రులు తదుద్దేశముల నూహించియా వస్తువులనిచ్చి హరి నేలాగుననూరడింతురో యావిధముగ నేమన మాటలు మనభావములను సరిగావ్యక్తపఱుప లేకపోయినను హృదయములఁ గనిపెట్టి మేలుచేయుటకై సర్వాంతర్యామియగు భగవంతుని మనము వేడుకొనవలయును. ప్రపంచమున ఫలవృక్షములందు పండ్లును, తీగెందు పుష్పములును, పైరులందు ధాన్యములును కలుగకుండునెడల నవి వృథాములు కావున మానవజన్మ మెత్తినమనకుఁ దగినఫలముఁ బ్రసాదింపు మని మనము బహువిధముల సీశ్వరునిఁ బ్రార్థింపవలయును. భగవంతునిచిత్తము మనకుఁ బ్రతికూలమైనప్పుడు ధనములు, ధాన్యములు, గృహములు, వాకిండ్లు, భార్యలు, సంతానములు, సొమ్ములు, భూములు మొదలగు సమస్తసంపదలును మనకుఁ బ్రతికూలములే యగుచుండును గావునఁ దానుమనకుఁ బ్రసాదించిన వన్నియు మన కనుకూలము లగునట్లు లాశీర్వాదింపవలయు నని మనము భగవంతునిఁ బ్రార్థింపవలయును. ఇది మేలిది కీ డని తెలిసికొనుటకు మనకు శక్యము కానేరదు. చీకటియందు దీపమువలె నాయనను గ్రహింపఁగలిగితిమా, ను

కిరమగుమార్గము మనకుదోచి దురవస్థలు నిగ్గులమగును. కాబట్టి కష్టసమయములందు మనకు ధైర్యాదులఁ బ్రసాదించుటకై మనమనస్సును భగవంతునివైపునకే ద్విష్టకొనవలయును. ఎఱ్ఱైనకొండచివట నిలఁబడువానికి, దూర దేశమందున్నవస్తువైన సమీపమందున్న దానివలె నెట్లు గనఁబడునో సూర్యచంద్రులు నేత్రములుగాఁగల విశ్వరూపున కట్లే యాగతానాగతములును వర్తమానమువలె గోచరించుచుండును గావున మనకు సంభవింపఁబోయెడువానిలో విపత్తులున్నయెడల వానిసమనఁబెంతకురానీయక తొలఁగించి మనలఁ గాచఁడవలయునని భగవంతుని మనము వేడుకొనవలయును.

జననీజననకలు, గురుజనములు, శాంతాసంతానములు, బంధుమిత్రులు, ప్రభుభృత్యులు, దీనులు ననువీరిలో నెవరి నేవిధముగఁ జూడవలయునో వారి నావిధముగఁ జూచునట్లు మనల శిషింపవలయు నని మన మీశ్వరునిఁ బ్రార్థింపవలయును. మన శరీరములోని యవయవములు వేటువేటుశక్తులు కలవిగను, నొండొంటిసాహాయ్యము నవేత్తించునవిగను, గోరకుండనే పరస్పరము తోడుపడునవిగను, సృజింపఁబడినట్లే ప్రపంచములోని సమస్తపదార్థములు నిర్మింపఁ బడియున్నవి. అట్టి సృష్టిలోనివార మైనమనమును వానివలెనే యుండవలసిన వారము గాని స్వార్థపరులమై మనశక్తిని మననిమిత్తమే

యుపయోగించుకొనఁ గూడదు. కాబట్టి తక్కిన వానివలె మనముగూడ లోకోపకారులమై యుండుబుద్ధిని బ్రసాదింపుమని మనము భగవంతునిఁ బ్రార్థింపవలయును. వనమునందలి యాకులు గాలిచీచినప్పు డేరీతిగా రాలి నున్నైపోవుచున్న పై మృత్యువునలన జంతువులును నదేరీతిగా ప్రాణములఁ బాసి మున్నై పోవుచున్నవి. మోక్షసాధనము లైన మనదేహము లితరజంతుశరీరములవలె వ్యర్థముగ నశింపకుండ సార్థకతఁ బొందునట్లు మన మెల్లప్పుడును భగవత్సేవఁ జేసి తత్వజ్ఞానమును సంపాదింపవలయును. త్రాడుగట్టి లాగుకొనిపోవడు పశ్వాదులవలె నింద్రియము లాశలచేఁ దన్నుబంధించి, బలాత్కరించి దుష్కార్యములకుఁ గొంపోవుచుండగాఁ దాను వానికిలోఁబడిపోతినే యని సిగ్గుబడి దుఃఖించుటకు బదులుగా నింతకార్యము చేయగలిగితి మని మనుష్యులు సంతోషించుచున్నాగు. “ఈశ్వరా ! నాబంధములఁ ద్రొపి నన్ను నీసన్నిధిని జేర్చికొని నాకు నిత్యసుఖము గలిగించు”మని దైవమును మనము ప్రార్థింపవలయును.

“కడియన్న, నోరు తెరిచి కళ్ళె మనిన మూయు” ననులోకోక్తి యధార్థమగునట్లు మనహృదయములు సుఖములకై యాశించును గాని వానిని గలుగఁజేయఁ దగిన యుక్తక్రియల కిష్టపడవు. నియ్యనీటివడికి చేప యెదు రేగ నిష్టపడునటుల

మన హృదయములు భగవదాజ్ఞల నాచరింప నిష్టపడునట్లు చేసికొనవలయును. మనమనస్సు చంచలస్వభావము గలజల పూరమువంటిది. నీరు వల్లమునకుఁ బోవునట్లుది సర్వదా హీన కృత్యములఁ జేయుటయం దిష్టపడును. కాఁబట్టి దానిని నిలు కడగా నుండఁజేయుటకై దైవభీతి యనెడు సేతువునడుమ దాని నుంచవలెను. సేతువునకేమాత్రముభంగము కలిగినను నీ రెట్లు నిలువనేరదో యట్లు భగవంతునియెడల మనకు విస్మృతి గలిగినప్పుడు మనస్సు సహజమార్గములనే ప్రవర్తించును గాన గట్టు దృఢపఱచుకొనునట్లు భక్తిని సదా దృఢ పఱచుకొనవలెను. అట్లు దృఢపఱచుకొనుట కీశ్వరప్రార్థనమే సాధనముగాన నది మన కత్యావశ్యకము. ప్రకృతియొక్కయుఁ బరమేశ్వరునియొక్కయు సమ్మేళనమువలన సకలప్రపంచము కలుగుచున్నది. ప్రకృతిధర్మమైనశరీరమునుబట్టి దోషములును సీశ్వరాంశ మైన యాత్మనుబట్టి గుణములును ప్రపంచమునఁ గలుగుచుండును. కాఁబట్టి యితరులు మనయం దేదేని యొకయోగ్యతను గనిపెట్టి మనల మెచ్చుకొను నప్పుడామెప్పు మనదని గర్వపడక యది భగవంతునికే చెందఁదగినదని తలంచుచును, నట్లే మనయం దయోగ్యతను గనిపెట్టి మనల నిందించునప్పుడు మనత ప్పీశ్వరస్వభావమునకు భిన్నముగాఁ బ్రవర్తించెడు ప్రకృతిధర్మమైనశరీరమునుబట్టి

కలిగినది గాన నానింద మసశరీరమునకుఁ జెందఁ దగినదని భావించి దానిని దిద్దుకొనుచును బ్రవర్తించుటకుఁ బ్రయత్న పడుచుండవలెను. తాను ధరించినహారము తనమెడను భద్ర మైయుండగా నది మఱచిపోయి దానికై యెచ్చఁపెచ్చటనో వెదకు మనుష్యునివలె హృదయమునందు దేజరిల్లుచున్న దేవునిఁ దెలిసికొనలేక యాతఁ డెక్కడనో యున్నాడని తద్ద ర్శనార్థము వేఱ్ఱేరు స్థలములకుఁ బోవుచుందురు. అట్లుగాక హృదయమున పరమేశ్వరునిఁ దెలిసికొని ధ్యానించికొనుటకై జ్ఞానమును బ్రసాదింపుమని మనము భగవంతుని వేడుకొన వలయును. మన మెవ్వరి నధికముగాఁ బ్రేమించుచున్నామో యట్టి పుత్రమిత్రకళాత్రాదు లిహలోకమునందే మనకుఁ దోడు పడఁగలరు గాని పరలోకముల కేగునప్పుడు మనల వెంబడిం పఁ జాలరు. ఈశ్వరుఁ డట్లుగాక యిహపరలోకముల రెంటి యందును మనతోడ నుండునట్టివాఁడు గావున దారా పుత్రాదులఁ బ్రేమించుదానికంటె నధికముగా భగవంతునే ప్రేమింపవలయును. ధర్మము గెలిపింపు మనియు, దీనులను రక్షింపు మనియు, సదా తనపాదసేవ ప్రసాదింపుమనియు, మామొర లాలకింపుమనియు, దాను మనయెడలఁ జూపు చున్నప్రేమను మఱువకుండఁ జేయుమనియు, మనతప్పులు త్రిమింపుమనియు, సకలపదార్థములకంటె తన్నే యధికముగా

బ్రేమింపఁజేయుమనియు మనము భగవంతుని నిరతము ప్రార్థింప వలయును.

మనప్రయత్నములేకండఁగనే మనకువచ్చునపాపము లనే కములు తప్పచున్నవి. దుర్మార్గులు మనలఁ జెఱుపుటకుఁ బ్రయత్నించినను నొక్కొక్కప్పుడు వారి ప్రయత్నములన్నియు మన యుపకారమునకు సాధనము లగుచుండును. ఇట్టివి శేషములకుఁ బిల్లలకుఁ దల్లివంటి యాపరమేశ్వరుడే కారణమని మనము నమ్ముకొనవలయును. చక్కగాఁ బరీక్షించి చూచుకొఁగలిగినయెడల, మనము మఁచివని సంతపించుచున్నయన్నము, సానము, గృహము, శయ్య, యాట, సాట మొదలగు సర్వమునందును మృత్యువే మనకుఁ గోచరించుచున్నది. ఇందువలన, దేనికి మనము వింతపడుచుందుమో యట్టి మృత్యువేమనకు సహజమైనదిగను, దేనిని మనము సాధారణమైనదిగాఁ దలంచుచున్నామో యట్టి బ్రతుకే వింతపడఁదగినదిగాను కనుపడుచున్నది. కాబట్టి యనుక్షణమును మనల మ్రింగఁజూచుచున్న మృత్యువును తన యచ్ఛతమహిమచే దాటించుచు మనలఁ గాపాడుచున్న యీశ్వరుని మన మెంతగాఁ బ్రేమింపవలయునో యూహించుకొనుఁడు. ముల్లును దీయుటకు ముంటి నుపయోగించునట్లు భగవంతుఁడు కష్టములఁ దొలఁగించుట కొక్కొక్కప్పుడు కష్టములనే మఱలఁ

గలుగఁజేయుచుండుచు కాని యవి మన మేలుకొఱకు నచ్చిన
 వని యెఱుంగక యందులకై మన మాతని గూఁపితుము.
 ఐనను పర్యవసానమువలన నవి మన మేలుకొఱకే వచ్చినవని
 తెలియఁబడక పోవుగావున మనముచేసిన యపరాధమును
 గూర్చి పశ్చాత్తాపపడుచు నికముందెప్పుడు నట్టి యపరాధము
 చేయకుండునట్లు జాగ్రతపడవలయును. కొన్ని స్వప్నముల
 వలనను, శకుఁములవలనను, నేత్రాదిచలనములవలనను భవి
 వ్యద్విషయమును పరమాత్ముఁడు మనకుఁ దెలుపుచునే
 యుండును. కాఁబట్టి కేడును సూచించెడు స్వప్నాదులు మనకు
 గలిగినప్పు డాకేడు మనచెంతకుఁ జేరకుండునట్లు మన మీ
 శ్వరసాన్నిధ్యమును జేరియుండవలయును. ప్రపంచమునఁ
 గొందరికి జననీజనకులు లేకుండురు. కొందఱికి సోదరసోదరీ
 మఱులును బంధుమిత్రాదులును గూడ నప్తపోదురు. అట్టి
 కష్టకాలములయందు దుఃఖములఁ దొలఁగించి వారిని గాచు
 వాఁ డాపరమాత్ముఁడేకదా ! ఒక గ్రుడ్డివాఁడు తనకు
 ముచ్చినైద్యుఁ డెవ్వఁడో సిద్ధాంజనమిచ్చి తన గ్రుడ్డితనమును
 బోఁగొట్టినయెడలఁ గన్నులుండుటవలని ప్రయోజనము దెలిసి
 కొని జన్మమున్నంతకాలము వానిమేలు నాతఁడు మఱచిపోక
 వానియెడల గౌరవాదులు కలిగియుండునుగదా ! కన్నులు
 గల మనుష్యుఁ డట్టి పరమోపకారకములైన కన్నులేగాక

తనకీలోకమున నెంతో మేలుకలిగించెడు చెవులు మొదల యైన యింద్రియములఁ గూడ ప్రసాదించి తనకు మహాప కారముచేసిన భగవంతుని యపరిమితానుగ్రహ మొక్కమా రైనఁ దలఁచుకోకుండు టెంతకృతఘ్నుత ! ఈయంశమును విచారించుకొని తనకుఁ బరమేశ్వరుఁడు కలుగజేసిన సమస్త మును గుఱించి సదా యాయనయందు నిరుపమానభక్తి విశ్వాసములు కలిగియుండవలయును.

భగవంతుఁ డొక్కనిముషమైన నుపేక్షించినయెడల లోకము లన్నియు నిర్మూలము కాగలవు. కాఁబట్టి యాయన సదా జాగరూకుడై ప్రపంచమును గాపాడుచుండును. భక్తులకు భగవంతుఁడే దిక్కుగనుక వారి ప్రార్థనలను ప్రేమతో నాలకించి తేమమే వారికి సంఘటించుచుండును. “అడుగ కుండిన నమ్మయైనఁ బెట్ట.” దను సామెత మనలోనున్నది కదా. ఈసామెతనుబట్టి విచారించినయెడల దేవునిప్రేమ తల్లి ప్రేమకంటె నెక్కుడైనదిగాఁ దోచుచున్నది. ఏమనఁగా మనము పుట్టకమును పేమనకుఁగావలసినవన్నియు భగవంతుఁడు సమకూర్చియున్నాడు. మనము మిక్కిలి మూర్ఖులము. కన్నులేక, కాలులేక, బాధపడు నంగహీనుల నెందఱనో కన్నులార జూచుచు నెట్టియవస్థలు మనకుఁ గలుగఁజేయుని భగవంతుని కారుణ్యమునకుఁ దృప్తిఁ జెందక యత్యాశతో నెన్నియో

కావలయునని భగవంతుని వేడుకొందుము. మనకు భగవంతుఁడు కలుగజేసిన యింద్రియాదుల నాలోచింపగా వానిముందఱి మనముకోరెడు నవి యేపాటివి ?

పరమాత్ముఁ డజ్ఞానమును చీకటినిదొలగించునట్టి జ్ఞాన నేత్ర మొసంగువాఁడు. సంసారరోగబాధలఁ దొలగించుటకు సమర్థుఁడగు వైద్యుఁడు. జగత్తునకు లోవెలినిండియుండువాఁడు. కోటిసూర్యప్రభాభాసమానుఁడు. ఉపనిషత్తులు పోగిడు పాదములుగలవాఁడు. ప్రపంచమున కంతకు నాధారుఁడు. అతఁడు పురాణపూరుషుఁడు. ఉదయకాలమునఁ బ్రపంచము నెట్టిమార్పులు కలుగునో యట్టిమార్పులే మనయందుఁగూడఁ గలుగుచున్నవి. ఎట్లనఁగా వేకువను సూర్యుఁడు తనకీరణ సమూహమనెడు పొరకకుంచెతో నాకాశమునందు దుమ్మువలె వ్యాపించిన చీకటిని గ్రమ క్రమముగాఁ దుశిచివేయునట్లు, తత్కాలమునఁ మనకుగలిగెడు తెలివియొక్కకీరణములు నిద్రారూపమైన యజ్ఞానమును క్రమక్రమముగాఁ దొలగించును. రాత్రియందు తామరమొగ్గలలో నడఁగియుండు తుమ్మెదలు పైకివచ్చుటకై యాపుష్పముల రేకులను గదలించునట్లు మూతబడిన కన్నులలోనున్న మనచూపులు లోకముమీఁద వ్యాపించుటకై కనుతెప్పలఁ గదలించును. తూరుపు తెల్లవారగనే పక్షులు మేతల్గకై నానాదిక్కులకుఁ బోవ నా

రంభించునట్లు మెలకువరాగనే మనయింద్రియములు వేత్తోరు పనులమీదికిఁ బోవ నుద్యమించును. భూమియం దొక తెంకపాతి తత్త్వము దానినుండి యంకురమును, మొక్కను, చివురును, కొమ్మలను, పిండెలను, గాయలను, బండ్లను గలిగించెడు గారడీవానివలె, దేవుడు రాత్రియం దెక్కడనో మాటుపఱచియున్న మనస్సునుండి యుదయమునసమస్తమైన ప్రపంచము నొక్కమాటుగాఁ గలిగించుచున్నాఁడు. జననం చారమంతయు నడగిపోయి నడిచప్పుడు లేకయుండు పట్టణమున రాత్రియం దారక్షుడువ్రాలె యింద్రియప్రచారమంతయు నడగిపోయి సుషుప్తియను నమితమైన యజ్ఞానమున మునిగి జడరూపమెయున్న మన శరీరములను తా నొక్కఁడు మేలుకొని జాగ్రత్తతోఁ గాపాడువాఁడాపరమేశ్వరుఁడేకదా ! పాలిచ్చి, తొట్లనుంచి, దగ్గరనిలిచి, జోకొట్టి, నిద్రపుచ్చి, బిడ్డను దగ్గరనుండి కాపాడుతల్లివలె మనకు భోజన శయ్యలనిచ్చి, మండనూరుతస్పర్శమున నిద్రపుచ్చి, నిశలందు కాపాడువాఁడాదేవుడే కదా !

నవమానములు మాతృగర్భమున నేవిధమగు జ్ఞానమును లేక జీవమాత్రమున నున్నప్పటివలె రాత్రులందు శయ్యల నిద్రించుచుండెడు మనము శిశువు భూమియం దుదయించినట్లు మఱల మేలుకొనుచున్నాము. కాఁబట్టి మన కన్నులతో

పాపభూయిష్టమైన యీ ప్రపంచమును జూడకముందే తోలు దొల్త నాభగవంతుని పాదములను జ్ఞాననేత్రముతోఁ జూడ వలయును. అసఁగా ధ్యానింపవలయును. కఠినములైన వృక్ష శాఖలనుండి మకరందిముతోఁగూడిన మృదుపుష్పము లెట్లు జన్మించుచున్నవో యట్లు దేవునికరుణచే మనజిహ్వలయందు మంచిమాటలు కలుగుచున్నవి. కాబట్టి తెల్లవాలుజామున నాశాఖలు తమపుష్పములను భూమియందు రాల్చునట్లు మనమును విశ్వరూపుఁడైన యాభగవంతుని పాదములయందు మనవాక్యములు సమర్పింపవలయును. అసఁగా మనమాటల వాయన పాదనర్జనమునకై వినియోగింపవలెను. ఉదయమాదిగాఁ దనకై తనతల్లి నోటఁగఱచుకొనివచ్చెడు నాహారవస్తువును మ్రింగుటకై గూటిలోనిపిచ్చుకపిల్ల కిచకిచలాడుచు సంతోషముతో నోరుతెరిచి పుచ్చుకొని మ్రింగునే గాని యది తన కనిష్టమైన వస్తువును తెచ్చి యిచ్చునని సంకోచింపదు. అట్లే భగవంతుఁడు మనకు దేనిని సంతోషవింపజేసినను నది మన మేలుకొఱకే ఘటించుచున్నాఁడను విశ్వాస మాయనయందు మనము గలిగి సంతోషముతోననుభవింపవలయును.

ఇతరపక్షులవలె కోడి ముక్కుతో నాహారమును తీసికొని వచ్చి తనపిల్లల నోటిలో నుంచక, యక్కడక్కడ నేలనుతన కాళ్ళతో దువ్వఁగా దానిపిల్లల కక్కడకుబోయి తమముక్కు

అత్యో గింజలు మొదలయిన వేరకొని తిని బ్రదుకుచుండుట మనము చూచుచున్నాము గదా! ఆలాగుననే తండ్రివంటి భగవంతుఁడు మనలఁ బోషించుటకై యెచ్చోటనుండి మనకు మేలు కలుగవలయునో యచ్చట తాను ముందుగఁ బ్రవేశించి మన కనుకూలముగా నక్కడ జరుగునట్లు తగిన యేర్పాటలు చేసియుండును. మనము కోడిపిల్లలవలె నచ్చటికిఁ బోయి నేర్పుకోఁ బగలంతయుఁ బనిచేసి మనజీవమునకుఁ గావలసిన వక్కడ సంపాదించుకొనవలయును. తల్లినిమఱచి దూరముగా నున్నయెడల గ్రద్దవలన కోడిపిల్లల కెట్లపాయము గల్గునో యట్లే యకృతజ్ఞులమై భగవంతుని మఱచి యాయన పాదములకు దూరమైనయెడల మనకును లోకమున ననేకాపదలు సంభవించును కాబట్టి సర్వదాభగవంతుని పాదారవిందము లాశ్రయించి మేలొందవలెను. తెల్లవాఱినతరువాత మన కన్నులు సమస్తవదార్థములను జూడఁగలిగినప్పటికిని మనము చీకటిలోనున్నట్లేయుండుము. అనఁగా మనముందునుండిగాని వెనుకనుండిగాని పయినుండిగాని ప్రక్కనుండిగాని యేమియాపద మనకు సంభవించునో మనము తెలిసికొనజాలము. కాబట్టి గ్రుడ్డివానిని కన్నులుగలవాఁడు చేయూతయిచ్చి మంచిమార్గమునఁ దీసికొనిపోవునట్లు త్రికాలజ్ఞుడైన భగవంతుఁడు మనకుఁ దోడ్ నిరపాయమైన మార్గమున మ

నలఁ బ్రవర్తిపఁజేయునట్లుదయకాలమున నాయనను ప్రార్థింపవలయును. దేవుఁడు మన తలపుల కందనివాఁడు. పాపసముద్రమును దాటించుట కోడవంటివాఁడు. కరుణయందు తుదముట్టినవాఁడు. దీనులకు రక్షకుఁడైనవాఁడు. సేవచే ప్రీతుఁడగువాఁడు. పరాత్పరుఁడు. మేలుచేయువాఁడు. జ్ఞానస్వరూపుఁడు. సకలమునకుఁ బ్రభువైనవాఁడు. శాశ్వతుఁడైనవాఁడు. రోగములేనివాఁడు. సాటిలేనివాఁడు. అద్భుతమైన దివ్యమహిమగలవాఁడు. జీవమున కాధారమైనవాఁడు. మోక్షమును గోరువారి హృదయమున నుండువాఁడు. కాబట్టి యాయనను సేవించి తరింపవలయును. తమతమ మేతసట్లకుఁ బోయిన పక్షులు సాయంకాలమున గూండ్లకుఁ జేరుకొనునట్లే తమతమ యుద్యోగస్థానాదులకుఁ బోయిన మనుష్యులు కార్యముల నిర్వహించుకొని తిరిగి సాయంకాలమున కిండ్లకుఁ జేరుకొనుచుందురు. కాబట్టి తాము దినమెల్లను జేసేడు కృత్యములలో గుణదోషములు భగవంతునకుఁ దెలిసియుండునుగనుక దోషములను తమింపుమని ప్రతిమనుజుఁడును సాయంకాలము శయనసమయమున భగవంతునిఁ బ్రార్థింపవలయును. సాయంసమయమున వీధులలో నాటలాడుకొని తలనిండ నొడలునిండ చుమ్మఘ్రాసికొని యింటికివచ్చిన పిల్లవానిని తల్లి చేరఁదీసి యొడలి దూళియంతయుఁ బోవు

నట్లు వానిని స్నానముచేయించి శుభ్రపఱచుచును. ఆలాగుననే ప్రేమగల భగవంతుడు పగటియందు మనము చేసినతప్పులను తన యపారకారుణ్యమున క్షమించి మనల నిర్మలులఁ జేయుమని శయనసమయమున నాయనను బ్రార్థించికొనవలయును. రాత్రి నిద్రావస్థయందు మన కేదుస్వప్నములును రాకుండుటకునై యాయన నామమంత్ర ముచ్చాటనకై జపింపవలయును. ఎన్నో యుపకారము లాయీశ్వరుఁడు మనకుఁ జేసియుండఁబట్టియే మన మిట్లు వర్ధిల్లుచున్నాముకానఁ బ్రతిసాయంకాలమును నొక్కసారి యాయనను సుఖనిద్రకై స్మరించుట యావశ్యకము. మన రహస్యకార్యములను భగవంతుఁడు క్షణజాలఁడని భానింపవలదు చీకటినైవఁ జూడఁగల కన్నులుపిల్లికేయిచ్చిన భగవంతుఁడు మన రహస్యములఁగనుఁగొనఁజాలఁడా ! విదేశ మేగునప్పుడు మనుష్యుఁడు తన వస్తువులను తన్నున్నేహితునియొద్ద దాచుకొని భద్ర మొనర్చుకొనునటుల మనము నిద్రపోవునప్పుడు మన శరీరాదుల నాపరమేశ్వరునికడఁ దాచుకొనవలయును. మనము పాడొనర్చుకొనిన వేవేని వానియం దున్నయెడల భగవంతుఁడు వానిని బాగొనర్చి తిరిగి మన కీయఁగలఁడు. నిశ్చలభక్తితో నీశ్వరునిఁ బ్రార్థించు మనుష్యున కీహమున సర్వసంపదలును, బరమున

భగవత్సన్నిధ్యమునుఁ జేరురఁగలదు. అప్పుడే మన జన్మము సార్థకమైన దగును.

అర్యులారా! నాబూనిన పని నేను సాంతముగ నిర్వహించితిని. ఇంకలి గుణగుణంబులకు పాతకులే ప్రమాణము.

నాప్రయత్నము శ్లోఘాసాత్రమని మిత్రు లాదరింతుగాక!

[శ్రీ పరమేశ్వరార్పణమస్తు.]

10171

